

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

תא"ל אורלי מרקמן - המשנה לנשיא
אל"ם מאיה הלר - שופטת
אל"ם איל אביב - שופט

בעניין :

ב/XXX רב"ט ע' ח' ל' – המערער (ע"י ב"כ, עו"ד עדי ריטיגשטיין-אייזנר)

נגד

התובע הצבאי הראשי – המשיב (ע"י ב"כ, רס"ן מתן פורשט ; סגן אורן סוקר)

ערעור על פסק דין של בית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוטי המטכ"ל שניתן בתיק מטכ"ל (מחוזי) 457/17 (סא"ל שחר גרינברג – אב"ד ; סרן שלומי זרחיה – שופט ; סרן אור שטרן – שופט) ביום 5.11.2017. הערעור (חומרת העונש) נדחה.

פסק-דין

כללי

1. המערער, רב"ט ע' ח' ל', הורשע, על-פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בשלוש עבירות. האחת, סחר בסם מסוכן, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 ; השנייה, החזקת סם מסוכן, לפי סעיף 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים ; והשלישית, שימוש בסם מסוכן, לפי סעיף 7(א) ו-7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים.

2. בעקבות הרשעתו, הטיל בית הדין קמא הנכבד על המערער, בכבדו את הסדר הטיעון שנקשר בין הצדדים, שמונה (8) חודשי מאסר לריצוי בפועל, מאסר מותנה, קנס, חילוט של 2,000 ש"ח והורדה לדרגת טוראי. כן הוטלו על המערער, לאחר

שנשמעו טיעוני הצדדים בעניין, ארבעה עשר (14) חודשי פסילה בפועל של רישיונות הנהיגה.

3. המערער לא השלים עם חומרת עונש הפסילה של רישיונות הנהיגה, ומכאן הערעור שלפנינו.

גזר-דינה של הערכאה קמא

4. הרשעתו של המערער, נסבה על עובדות, שהוסכמו בין באי-כוח הצדדים במסגרת הסדר טיעון, כאמור, ואלו פורטו בגזר הדין, כמפורט להלן:

"רכש הנאשם סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל 50 גרם בתמורה ל- 4,000 ש"ח... למשך תקופה של 8 חודשים, מכר הנאשם לאחרים את הסם שרכש... [ו]לקטין במספר הזדמנויות שונות... תוך שהוא משיא רווח של 1,000 ש"ח מהעסקאות האמורות... בביתו... נמצאו שקית... ובה סם מסוכן מסוג קנאביס... משקל אלקטרוני אשר עליו שרידי סם... בין החודשים מרץ 2016 למרץ 2017, אז עשה שימוש בסם מסוכן מסוג קנאביס בתדירות של פעם בשבועיים".

5. כן הוסכם בין הצדדים, במסגרת מסמך ה"פרטים הנוספים", כי חקירתו של המערער נפתחה הן בעקבות קבלת מידע מודיעיני שהחשיד את המערער בסחר בסמים והן בעקבות הפללתו על-ידי קטין; כי על-מנת להגיע למקומות ביצוע עסקאות הסמים, נסע המערער בקטנוע אשר נמצא בבעלותו של אביו; וכי המערער פוטר משירות צבאי בחודש נובמבר 2017, לאחר שהותאם לו פרופיל 21 ונקבע כי הוא מכור לסמים מסוכנים.

6. מהראיות שהונחו לפני בית הדין קמא מטעם התביעה, עולה, שהמערער התגייס לצה"ל בחודש דצמבר 2015 ושירת בתפקיד של מש"ק תיאום וקישור במפקדת מתפ"ש XXX. מטעם ההגנה הוצגה חוות-דעתו של מפקדו המערער, שלפיה, חרף קשיי הסתגלות לשירות הצבאי, ניכר כי המערער ביצע שינוי משמעותי בהתנהגותו והפך ל"חייל מקצועי, מוכשר ומחויב למשימותיו ומפקדיו".

7. כמו כן, הונחה מטעם ההגנה, לפני בית הדין, חוות-דעתה של הפסיכיאטרית בבסיס הכליאה, ד"ר אבנשטיין. נוכח חשיבותה להערכת היקף ועוצמתם של שיקולי הענישה בערעור זה, נפרט, כי המערער מסר לפסיכיאטרית על אודות שימוש אינטנסיבי בסמים מסוכנים מסוגים שונים, ובהם: "קריסטאל, ספידים, אקסטזי, כל מה שבא ליד", החל מגיל 16. כן צוין, כי "מאז חייו מרוכזים אחרי חיפוש בסמים, עובד כדי לקנות סמים, עבד גם במקביל לשירות הצבאי רק על מנת להמשיך להשתמש בסמים. כשאין סמים שותה אלכוהול... שימוש בסמים לפני הצבא, היה

במעקב קצין מבחן אחרי בדיקות שתן, הוריו חשבו שהפסיק, אך הוא לא, המשיך להשתמש בסמים במהלך כל השירות". כן פורט, כי אף לאחר ארבעה חודשי מעצר, מדווח על "התפרצויות זעם, על כמיהה לסמים, על נדודי שינה... נטילת כדורים שונים כתחליף לסם, נטילת כדורים שהוא מקבל ממני בבת אחת ישר שהוא מקבל אותם מחובשת אשר ניתנים לו למספר ימים, מדווח על חלומות ומחשבות רק הסמים, על באנגים, על פנטזיות לעשן וכו'". בהתאם, התרשמה הפסיכיאטרית כי המערער "סובל מהתמכרות לחומרים פסיכו-אקטיביים" והמליצה על טיפול במרכז גמילה.

8. אמו של המערער העידה לפני בית הדין וסיפרה על השבר שפקד את המשפחה עם מעצרו של המערער ועל ההתגייסות המשפחתית על-מנת לחייב את המערער לעבור הליך גמילה, כתנאי לקבלתו לחיק המשפחה. כן פירטה על הקשיים הכלכליים של המשפחה ועל סיועו של המערער בפירעון החובות, בשל עבודתו כשליח.

9. בדבריו של המערער לאחר סיכומי הצדדים לפני בית הדין קמא, ציין האחרון, כי החליט "שמפה הוא הולך לגמילה".

10. בגזר-דינו, עמד בית הדין קמא על חומרתן של העבירות, שבהן הורשע המערער, ועל הפגיעה המשמעותית שלהן בערכים חברתיים, דוגמת הצורך להילחם מלחמת חורמה בנגע הפצת הסמים בחברה, במיוחד בשל מכירת הסם אף לקטין, הנתון, מטבע הדברים, מפאת גילו, להשפעה רבה יותר ולסכנת הידרדרות לעולם הסמים. בית הדין, בחן את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, ובא לכלל דעה, כי הסדר הטיעון סביר וכי יש לאמצו על כלל רכיביו המוסכמים.

11. לאחר מכן, בחן בית הדין קמא מהו מתחם העונש ההולם בכל הנוגע לרכיב פסילת הרישיונות. בית הדין מנה את מטרותיו של עונש הפסילה בעבירות סמים וכן פירט על נסיבות החומרה, שחברו בנסיבות העניין:

"הנאשם מכר סם מסוכן מסוג קנאביס למספר לא מועט של אנשים, ובכלל זה לקטין. האופנוע של הנאשם שימש את הנאשם לביצוע חלק מהעבירות והנאשם הסתייע בו בחלק ממכירות הסם... ביצע הנאשם את המכירות בתקופה שגם הוא עצמו עשה שימוש בסמים, ולא מן הנמנע כי הנאשם נהג בעודו בהשפעת סמים מסוכנים, ובכך סיכן את עצמו ואת עוברי הדרך. האמור מצטרף לעובדה כי הנאשם הוא נהג חדש ברכב, אינו בעל ניסיון רב בנהיגה".

12. נוכח צבר נסיבות החומרה, העמיד בית הדין את מתחם העונש ההולם ביחס לרכיב הפסילה על 10 עד 18 חודשי פסילה בפועל.

13. בהמשך, לאחר שהתחשב בחרטונו של המערער ובמצבה הכלכלי של המשפחה מחד גיסא, ובעובדה כי אין בפסילת הרישיון כשלעצמה, כדי למנוע מן המערער לעבוד, שלא על דרך של נהיגה, מאידך גיסא, ראה בית הדין לגזור על המערער עונש של ארבעה עשר (14) חודשי פסילת רישיונות נהיגה, בפועל, כאמור.

ערעור ההגנה

14. ערעור ההגנה הופנה כנגד חומרת רכיב הפסילה. נטען, כי נפלו בגזר הדין שגיאות בולטות, המחייבות את התערבותה של ערכאת הערעור. הוטעם, כי בית הדין קמא ביסס את הנמקתו ביחס לחומרת המעשים, כאמור, על המסקנה שלפיה ייתכן שהמערער נהג תחת השפעת סמים, בעוד עובדה זו כלל לא הוכחה. כן נטען, כי שגה בית הדין קמא בקבעו כי המערער צרך סמים על פני שנה שלמה, בעוד שעל-פי העובדות המוסכמות, כעולה מכתב האישום המתוקן, שבו הודה המערער – התקופה של מעשי השימוש בסם החלה בחודש אוקטובר 2016 ונמשכה עד לחודש מרץ 2017, בלבד. עוד נטען, כי משלא יוחסה למערער עבירה של הדחת קטין לשימוש בסם, לא היה זה ראוי לזקוף לחובתו של המערער עניין זה, לשם החמרה ברכיב הפסילה. לבסוף נטען, כי "היה על בית הדין להניח... [כי] המערער [עשה] שימוש יחיד באופנוע באחת מן העסקאות", בלבד. ההגנה הוסיפה וטענה, כי המערער אוחז ברישיון נהיגה לאופנוע מזה כארבע שנים ואינו "נהג חדש", כקביעת בית הדין קמא. 15. נטען גם, כי אף בהינתן שיקולי החומרה בעניינו של המערער, אין הלימה בין תקופת הפסילה שהושתה עליו לבין מדיניות הענישה הנוהגת. ההגנה הפנתה בהקשר זה לאסופת פסקי-דין, רובם פסקי-דין שניתנו בבתי הדין המחוזיים, חלקם אף במסגרת הסדרי טיעון. נטען, כי די בכך כדי להתערב ולהקל בה.

תשובת התביעה הצבאית

16. מנגד, עתרה התביעה הצבאית, להימנע מלהתערב בעונש הפסילה אשר הושת על המערער. התביעה הצבאית הסכימה כי נפלו טעויות מלפני בית הדין קמא ביחס למסקנה, שלפיה המערער נהג תחת השפעת סם ואף ביחס לתקופה שבמהלכה השתמש המערער בסמים. ברם, בצד זאת, נטען, כי די בנסיבות החומרה שהוכחו, דהיינו, ביצוע מתמשך של סחר בסם מסוכן, בהסתייעות באופנוע לשם כך, לרבות מכירת סם לקטין; בשימוש נרחב בסמים, העולה כדי התמכרות לסמים מסוכנים; ובהיותו של המערער "נהג צעיר" – על-מנת להצדיק את משך עונש הפסילה שהושת עליו. לדידה של התביעה, משיקולים של הלימה והתרעה, ובעיקר, משיקולי מניעה,

על-מנת להרחיק המערער מהכביש לתקופה ממשית, אין להתערב בגזר הדין של הערכאה קמא.

17. התובע אף עמד על כך, שבהתאם לעובדות המוסכמות שימש האופנוע את המערער לביצוע כל עסקאות הסחר בסמים, כי המערער הודה במכירת סם לקטין במספר הזדמנויות ולפיכך, לא נפלה שגגה מלפני בית הדין קמא בהקשרים אלו.

דיון והכרעה

18. דין הערעור להידחות. אף כי נפלה שגגה מעם בית הדין קמא בקביעתו העובדתית ביחס למשך תקופת השימוש בסמים מסוכנים שביצע המערער, ועל אף מסקנתו השגויה לעניין נהיגתו של המערער תחת השפעת סם, אשר לא הוכחה לפניו – שוכנענו, כי די בצבר נסיבות החומרה שהובאו לפני בית הדין קמא, כדי להצדיק את התוצאה העונשית שאליה הגיע בית הדין קמא.

כידוע:

"ערכאת הערעור אינה בוחנת את 'הנמקת' העונש, אלא את 'התאמתו' – הן מבחינת המידה והן על-פי הסוג – להתנהגות הנפסדת שבגינה נגזר. לכן, היתה ההנמקה מוטעית, אך מידת העונש הולמת, אין מקום להתערבות; והיפוכו של דבר: אם הייתה ההנמקה 'נכונה' אך מידת העונש בלתי הולמת – יש מקום להתערבות" (י' קדמי, **על סדר הדין בפלילים**, חלק שני (ספר שני), מהדורה 2009, בעמ' 1957); והשוו: ע/169/01 **התובע הצבאי הראשי נ' סא"ל סטפנסקי** (2002)).

19. חומרתם של מעשיו של המערער, אשר נפרסו על פני תקופה לא מבוטלת בולטת ומובהקת. רכישת סם והפצתו לאחרים, בשים-לב להיקף העסקאות ולרבות מכירת הסם לקטין, משחיתה את החברה ופוגעת בה פגיעה אנושה. וכבר נפסק, כי:

"קשה להגזים בהערכת הנזק הנגרם מייצור, הפצה, סחר ושימוש בסמים. נזק ממוני, גופני ונפשי המקיף את החברה בכללותה, ואיננו נעצר במשתמש או במעורבים הישירים בביצוע העבירות" (ראו: ע"פ 6990/13 **ח'טיב נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 24.2.2014)).

זאת ועוד, על-פי העובדות המוסכמות, המערער נהג באופנוע על-מנת להגיע למקומות שבהם ערך את כל עסקאות הסחר בסם, כך שבמקרה שלפנינו, קיים קשר ישיר בין אופן ביצוע המעשים לבין רישיון הנהיגה שבו אחז המערער.

20. זאת ועוד, מראיות ההגנה עולה תמונה מדאיגה, שלפיה המערער השתמש בסמים מסוכנים, לרבות סמים המוגדרים "קשים", באופן קבוע ואינטנסיבי, במהלך ארבע השנים שקדמו למעצרו. חמור מכך, המערער העיד על עצמו, כי העיסוק בסם

הפך לעניין מרכזי ומהותי בחייו, באופן שגרתי ויומיומי. כך גם נמצאנו למדים, כי הליכים קודמים אל מול רשויות החוק, שבעטיים מונה למערער קצין מבחן, לא היה בהם כדי לסייע לאורך זמן, שכן המערער שב לסורו, בהסתבכותו הנוכחית בעבירות הסמים. למעשה, אף להוריו של המערער לא הייתה יכולת לפקח אחר המערער, אשר ציין, כי "הוריו חשבו שהפסיק" את מעורבותו בעולם הסמים. כמו כן, המערער פירט על תסמיני גמילה פיזיים ונפשיים, אף בחלוף מספר חודשים ממועד מעצרו. הוא תיאר את כמיהתו לסמים ואף פירט על נטילת כדורים שונים שסופקו לו כתחליף סם, במהלך תקופת מעצרו, במינונים גבוהים מאלה שהתוותה לו הפסיכיאטרית. במצב דברים זה, משהמערער אובחן כמכור לחומרים פסיכו-אקטיביים, ומאחר שטרם החל בהליך גמילה כלשהו, הגם שהמערער סיים לרצות את עונש המאסר בפועל לפני כחודש ומחצה, סברנו, כי בדין השית בית הדין קמא על המערער עונש פסילה לתקופה ממושכת, אשר ירחיק את המערער מנהיגה ויצמצם את הסיכון הכרוך בו למערער וליתר המשתמשים בדרך.

21. כידוע, הלכה פסוקה היא, כי "עונש הפסילה בעבירות סמים נועד לשרת מספר מטרות: האחת היא מניעתית, ועניינה בהרחקת המשתמשים בסמים מקרב הנוהגים ברכב ובכך למנוע סיכון נוסף למשתמשי הדרך; תכלית נוספת היא התכלית ההרתעתית, שעניינה בהרתעת עבריינים בכוח מפני ביצוע עבירות אלו, על-ידי כך שענישתם תכלול גם רכיב של שלילת רישיונות נהיגה. זאת ועוד, רכיב הפסילה עשוי להתבקש אף משיקולי הלימה, אשר כידוע הם בעלי משקל בכורה במלאכת הענישה" (ע/20/17 **התובע הצבאי הראשי נ' סמל נחמן** (2017)). כפי שהראינו, עונש הפסילה, במקרה דנן, נועד בראש ובראשונה לתכלית מניעתית. התמונה שהוצגה ונפרסה לפנינו מלמדת על מעורבות נרחבת של המערער בעולם הסמים, על פני תקופה ארוכה, ומבלי שעלה בידו להרחיק עצמו מעולם זה, בכוחות עצמו. אף בהתקלות קודמת עם רשויות החוק, לא היה כדי להציב לפניו תמרור אזהרה. בד בבד, מתקיימים במקרה דנן אף טעמים של הלימה והרתעה, במלוא עוזם.

22. לפיכך, לאור היקף המעשים ונסיבותיהם, ראוי היה להשית על המערער עונש פסילה משמעותי, ואין לומר, כי קביעת בית הדין קמא בעניין, חוטאת למדיניות הענישה הנוהגת (ראו והשוו: ע/56,59/10 **התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט סחרוביץ** (2010); ע/183/08 **התובע הצבאי הראשי נ' סמל קרנאוד** (2008); ע/31/08 **סמל גלסברג נ' התובע הצבאי הראשי** (2008); ע/24/03 **התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט קרן** (2003)).

23. לא נעלמו מעינינו הודאתו של המערער וחרטתו, וכן נסיבותיו המשפחתיות של המערער, אשר אינן קלות. למדנו גם, כי שירותו הצבאי של המערער התאפיין במגמה

של שיפור ומפקדו היה שבע רצון ממנו. חרף כל אלה, בנסיבות העניין ועל-פי העקרונות הקבועים בהלכה הפסוקה, בכל הנוגע למעמדם של שיקולי ענישה של מניעה והרתעה, כמפורט לעיל, לא היה מקום להקל עם המערער כמבוקש. מה עוד שההגנה, כמפורט לעיל, לא הציגה תוכנית שיקום קונקרטי.

24. אף תמהיל הענישה הכולל, לנוכח ההלכה הפסוקה, שלפיה בעבירות ממין זה, נדחים שיקולים אישיים לקרן זווית (ראו: ע/12/14 טור' אלולדי נ' התובע הצבאי הראשי (2014); ע/101/14 טור' קיקוזאשוילי נ' התובע הצבאי הראשי (2015)), בנסיבות הכוללות של המקרה, אין בו חומרה יתרה.

25. סוף דבר, הגם שעונש הפסילה אינו מקל, אין לקבוע שאינו הולם ואין להתערב בתוצאה העונשית שאליה הגיע בית הדין קמא. ערעור ההגנה נדחה, אפוא.

ניתן היום, ו' בטבת התשע"ח, 24 בדצמבר 2017, שלא בפומבי.
מזכירות בית הדין תעביר את פסק הדין לבאי כוח הצדדים ולמערער.

שופט	שופטת	המשנה לנשיא	
למקור	נאמן	העתק	חתימת המגיה: _____
מכני	קורל	סגן	
הדין	בית	קצינת	תאריך: _____